

๑๔๖. การจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1. ทัศนการณ์
- การทำคะละแฉะ
2. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- เกษตรเพื่อสิ่งแวดล้อม เกษตรพอเพียง
3. ด้านนันทนาการ
- การทำผ้าขี้ริ้ว
4. ด้านการแพทย์ไทย
- สุนัขประดาศมิไพร
5. ด้านเกษตรกรรม
- การปลูกผักปลอดสารพิษ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง โทร ๐-๗๗๓๙-๑๒๑๒

ที่ สฎ ๗๗๓๐๑/-

วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุมัติดำเนินโครงการจัดทำฐานข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น

เรียน นายองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง

ครุภูมิปัญญาไทยหรือที่ยกย่องกันว่าปราชญ์ชาวบ้าน มีหลากหลายตามความถนัดและการปฏิบัติของแต่ละคนซึ่งมีองค์ความรู้ที่มีการหล่อหลอม ซึมซับ บ่มเพาะ ค้นคว้า ทดลองโดยใช้วิถีชีวิตของตนเองเป็นห้องทดลองขนาดใหญ่ เพื่อทดสอบความถูกต้องแล้วคิดสรรกลั่นกรองสิ่งที่มีคุณค่าแก่ชีวิตแก่แผ่นดิน ถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้สืบสานทั้งที่เป็นมรดกและทั้งที่เป็นสมบัติทางปัญญา ดังนั้นประสบการณ์ความคิดและวิธีการดำรงชีวิตของครุภูมิปัญญาไทยแต่ละท่านล้วนเป็นขุมทรัพย์ทางปัญญาที่สำคัญของแผ่นดิน ซึ่งกลุ่มงานภูมิปัญญาท้องถิ่นขอแนะนำครุภูมิปัญญาไทยหรือปราชญ์ ที่น่าสนใจและเรียนรู้วิถีชีวิต / การปฏิบัติงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง เล็งเห็นความสำคัญ และเพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติและเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ จึงเห็นควรจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น / ปราชญ์ชาวบ้านในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง ขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุมัติโครงการและอนุมัติให้ดำเนินการตามโครงการต่อไป

(นางสาวเสาวณี สุขม้อย)

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

ความเห็นหัวหน้าสำนักปลัด
นางสาวฮาบิยะ แยงกุลเชาว์

(ลงชื่อ).....

(นางสาวฮาบิยะ แยงกุลเชาว์)

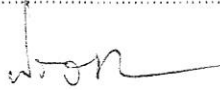
นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ รักษาราชการแทน

หัวหน้าสำนักปลัด

ความเห็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง

อนุมัติ

(ลงชื่อ)

(นายประเสริฐ พิชผล)

รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง รักษาราชการแทน
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง

ความเห็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง

อนุมัติ

ไม่อนุมัติ เนื่องจาก

(นายชัยณรงค์ นวลมุสิก)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง

**โครงการจัดทำฐานข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อำเภอศรีรัษฎนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี**

หลักการและเหตุผล

ครุภูมิปัญญาไทยหรือที่ยกย่องกันว่าปราชญ์ชาวบ้าน มีหลากหลายตามความถนัดและการปฏิบัติของแต่ละคนซึ่งมีองค์ความรู้ที่มีการหล่อหลอม ซึมซับ บ่มเพาะ คั้นคว้า ทดลองโดยใช้วิถีชีวิตของตนเองเป็นห้องทดลองขนาดใหญ่ เพื่อทดสอบความถูกต้องแล้วคิดสรรกลั่นกรองสิ่งที่มีคุณค่าแก่ชีวิต แก่แผ่นดิน ถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้สืบสานทั้งที่เป็นมรดกและทั้งที่เป็นสมบัติทางปัญญา ดังนั้นประสบการณ์ความคิดและวิธีการดำรงชีวิตของครุภูมิปัญญาไทยแต่ละท่านล้วนเป็นคุณทรัพย์ทางปัญญาที่สำคัญของแผ่นดิน ซึ่งกลุ่มงานภูมิปัญญาท้องถิ่นขอแนะนำครุภูมิปัญญาไทยหรือปราชญ์ ที่น่าสนใจและเรียนรู้วิถีชีวิต / การปฏิบัติงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง เล็งเห็นความสำคัญ และเพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติ และเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ จึงได้จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น / ปราชญ์ชาวบ้านในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง ขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อการจัดทำระบบฐานข้อมูลคลังความรู้ของชุมชนในการพัฒนาส่งเสริมอาชีพ และเพื่อเป็นศูนย์กลางการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจ

กลุ่มเป้าหมาย

ปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาในตำบลบ้านยาง อำเภอศรีรัษฎนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการ

๑. สำรวจปราชญ์ชาวบ้านในพื้นที่ตำบลบ้านยาง
๒. จัดทำฐานข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น
๓. ส่งเสริมสนับสนุนปราชญ์ชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๔ ถึงกันยายน ๒๕๖๕

สถานที่ดำเนินการ

ตำบลบ้านยาง อำเภอศรีรัษฎนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

งบประมาณ

ไม่ใช้งบประมาณ เพราะเป็นการสำรวจข้อมูลและจัดทำฐานข้อมูลเบื้องต้น

ผู้รับผิดชอบ

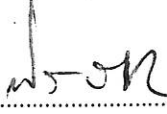
สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ภูมิปัญญาต่างๆ ได้รับการอนุรักษ์ สืบทอดให้คงอยู่สืบต่อไป
๒. ยกย่องเชิดชูปราชญ์ชาวบ้านให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชนรุ่นหลัง

(ลงชื่อ)..........ผู้เขียนโครงการ
(นางสาวเสาวณี สุขม่อมย)
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

(ลงชื่อ)..........ผู้เห็นชอบโครงการ
(นางสาวฮาบีปะ แยมกุลเชาว์)
นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ รักษาการในตำแหน่ง
หัวหน้าสำนักปลัด

(ลงชื่อ)..........ผู้อนุมัติโครงการ
(นายประเสริฐ พิซผล)

รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รักษาราชการแทน
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ปฏิบัติหน้าที่
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน
๒. เพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญานั้น ๆ ต่อไป

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) ปัจจุบันยังไม่มีผู้ใดให้ความหมายไว้อย่างชัดเจน แต่พอทำความเข้าใจได้ดังนี้ หมายถึง ความรู้หรือประสบการณ์ดั้งเดิมของประชาชนในท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายทอดสืบต่อกันมาจากบรรพบุรุษ หรือถ่ายทอดต่อกันจากสถาบันต่าง ๆ ในชุมชน เช่น จากสถาบันครอบครัว สถาบันความเชื่อและ ศาสนา สถาบันการเมืองการปกครอง สถาบันเศรษฐกิจ และสถาบันทางสังคมอื่น ๆ นอกจากนี้ กระบวนการศึกษานอกโรงเรียนให้ความหมายคำว่า "ภูมิปัญญาชาวบ้าน" นั้นเป็นการเชื่อมโยงไปถึงความรู้ ประสบการณ์ตรงของคนในท้องถิ่น ที่ได้จากการสะสมประสบการณ์จากการทำงาน การประกอบอาชีพและการเรียนรู้จากธรรมชาติแวดล้อมต่าง ๆ และถ้าจะพิจารณาภูมิปัญญาท้องถิ่นเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีแล้วนั้นหมายถึง เทคโนโลยีชาวบ้านได้ด้วย โดยสถานวิจัยสังคมได้ให้คำจำกัดความว่า เทคโนโลยีนั้นเป็นความรู้ว่าจะทำสิ่งต่าง ๆ อย่างไร โดยมีองค์ประกอบ ๒ ประการคือ เครื่องมือในการทำสิ่งนั้น ๆ และ กระบวนการขั้นตอนในการทำสิ่งนั้น ๆ ซึ่งสามารถแยกได้ในลักษณะความรู้ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมและความจำเป็นในท้องถิ่น เช่น การประยุกต์ใช้พลังคน สัตว์ และธรรมชาติ ตลอดจนองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่นหรือชุมชน ในอันที่จะเป็นทางเลือกในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เช่น การประยุกต์แนวความคิดที่เป็นมรดกของคนไทย ในการประกอบอาชีพ โดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเป็นหลักพิจารณากิจกรรมหรืออาชีพของชุมชน เช่น แถบพื้นที่หรือท้องถิ่นใดเป็นที่ราบลุ่ม กิจกรรมของชุมชนก็คือ การทำนา หรือการปั้นโอ่งและตุ่มน้ำจากดินเหนียว หรือการแกะสลักไม้เป็นเครื่องใช้ต่าง ๆ โดยใช้ไม้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น เป็นต้น

จากการศึกษาความหมายที่ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการต่าง ๆ ซึ่งครอบคลุมคำว่า ภูมิปัญญา ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย สามารถรวบรวมได้ดังนี้

๑) ภูมิปัญญา คำว่า ภูมิปัญญา ตรงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า wisdom ซึ่งมีความหมายว่า ความรู้ ความสามารถ ความเชื่อ ความสามารถทางพฤติกรรม และความสามารถในการแก้ไขปัญหาของมนุษย์

๒) ภูมิปัญญาพื้นบ้าน คำว่าภูมิปัญญาพื้นบ้าน ให้ความหมายว่าเป็นองค์ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่สั่งสมและสืบทอดกันมาอันเป็นความสามารถและศักยภาพในเชิงแก้ปัญหา การปรับตัวเรียนรู้ และสืบทอดไปสู่คนรุ่นใหม่ เพื่อการดำรงอยู่รอดของเผ่าพันธุ์ จึงเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ เผ่าพันธุ์หรือเป็นวิถีของชาวบ้าน

๓) ภูมิปัญญาชาวบ้าน ภูมิปัญญาชาวบ้านเกิดจากการสะสมการเรียนรู้มาเป็นระยะเวลายาวนาน มีลักษณะเชื่อมโยงกันไปหมดในทุกสาขาวิชาไม่แยกเป็นวิชาๆ แบบที่เราเรียน ฉะนั้นวิชาเกี่ยวกับเศรษฐกิจ อาชีพ ความเป็นอยู่เกี่ยวกับการใช้จ่าย กับการศึกษาวัฒนธรรมมันจะผสมผสานกลมกลืนเชื่อมโยงกันไปหมด

๔) ภูมิปัญญาท้องถิ่น กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local wisdom) หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน (popular wisdom) เป็นองค์ความรู้ความสามารถของชาวบ้านที่สั่งสมสืบทอดกันมา อันเป็นศักยภาพหรือความสามารถที่จะใช้แก้ปัญหา ปรับตัว เรียนรู้ และมีการสืบทอดไปสู่คนรุ่นใหม่ หรือคือแก่นของชุมชนที่จรรโลงชุมชนให้อยู่รอดจนถึงปัจจุบัน

ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน คือ ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต คิดวิเคราะห์จนเกิดปัญญา และตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลาย ๆ เรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เป็นศาสตร์ เฉพาะสาขาวิชาต่าง ๆ อาจกล่าวได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่วไปในสังคม ชุมชน และในตัวของผู้รู้เอง หากมีการสืบค้นหาเพื่อศึกษาและนำมาใช้ก็จะเป็นที่รู้จักกันเกิดการยอมรับ ถ่ายทอด และพัฒนาไปสู่คน รุ่นใหม่ ตามยุคตามสมัยได้

๕ ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาไทย องค์ความรู้ ความสามารถและทักษะของคนไทยอันเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ เลือกรองร ประยุกต์ พัฒนา และถ่ายทอดสืบทอดกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย ภูมิปัญญาไทยนี้มีลักษณะเป็นองค์รวม มีคุณค่าทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นในวิถีชีวิตไทย ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจเป็นที่มาขององค์ความรู้ที่องงวม ขึ้นใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินวิถีชีวิตของคนไทย ลักษณะองค์รวมของภูมิปัญญามีความเด่นชัดในหลายด้าน เช่น ด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี และด้านโภชนาการ วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา

ผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมายที่รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากผู้รู้ในท้องถิ่น ส่วนมากจะเป็นคนในครอบครัว เป็นญาติโดยสายเลือด เนื่องจากความรู้บางอย่าง ผู้รู้ทั้งหลายมักหวงแหนมาก จะไม่แพร่พรายให้คนอื่น ๆ รู้ที่เป็นอย่างนี้เพราะสาเหตุหลายประการคือ

๑. กลัวการแก่งแย่งการทำมาหากิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ที่จะต้องทำผลผลิตเพื่อค้าขาย
๒. กลัวเรื่องชื่อเสียง เกียรติภูมิ และกลัวคนอื่นขโมยภูมิปัญญา ถ้าถ่ายทอดความรู้ให้กับคนอื่นแล้วเขาทำดีกว่าเจ้าตำรับก็จะมีชื่อเสียง
๓. มีความเชื่อและถือสัจจะจากปู่ ย่า ตา ทวด ที่ต้องการปกปิดเคล็ดลับหรือกลวิธีการผลิต
๔. สื่อและเทคโนโลยียังไม่พัฒนาเท่าที่ควร

ปัจจุบันนี้ กลุ่มเป้าหมายของการถ่ายทอดความรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่นขยายไปสู่สาธารณชนทั่วไปบ้างแล้ว อาจเนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

๑. ได้รับการกระตุ้นและการสร้างความตระหนักจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เช่น หน่วยงานพัฒนาชุมชน กรมการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานเกษตร ฯลฯ
๒. การถ่ายทอดความรู้ได้รับค่าตอบแทน ภูมิปัญญาท้องถิ่นบางคนจะตั้งราคาวิชาไว้มากน้อยขึ้นอยู่กับความต้องการของตลาดสำหรับวิชาอาชีพนั้น ๆ

๓. สื่อต่าง ๆ ในปัจจุบันมีมากมายหลายประเภท ภูมิปัญญาสามารถถ่ายทอดความรู้โดยใช้สื่อต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก หน่วยงานต่าง ๆ ที่ให้การสนับสนุนภูมิปัญญาก็สามารถถ่ายทอด สืบทอดความรู้ได้อย่างกว้างขวาง

๔. ความจำเป็นในการผลิต ทำให้ภูมิปัญญาต้องถ่ายทอดความรู้สู่บุคคลอื่น ๆ นอกเหนือจากคนในครอบครัวหรือผู้สืบสายเลือด เพื่อต้องการเพิ่มผลผลิตสู่ตลาด

สาขาของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ บุคคลผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ในการทำงานนั้น ๆ มากมาย ความรู้ดังกล่าวเป็นความรู้ที่นำมาปฏิบัติ มีผลผลิตที่เป็นรูปธรรม เป็นความรู้ที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น ความรู้ ความสามารถดังกล่าว เป็นสิ่งที่สะสมมานาน เป็นโครงสร้างความรู้ที่มีหลักการมีเหตุผลในตัวเองที่น่าศึกษา ครอบอนุรักษ์และสืบทอด

ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น นั้นมีอยู่มากมายในท้องถิ่น แต่ละคนต่างมีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ มีผลงานเพื่อการดำรงชีวิตที่แตกต่างออกไปหลายด้านหลายสาขา ดังนี้

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และมีผลงานด้านการทำไร่ ทำนา เลี้ยงสัตว์ ประมง ทำไร่นาสวนผสม ฯลฯ โดดเด่น เลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้อย่างพอเพียง มีรายได้จากผลผลิตด้านนี้ มีแนวคิดที่ดี แปลกใหม่ที่เป็นประโยชน์และช่วยพัฒนาอาชีพด้านนี้ได้อย่างน่าสนใจ เช่น เป็นผู้คิดริเริ่มการทำเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรแบบพอเพียง เกษตรที่เอื้อประโยชน์ต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิต เพื่อชะลอการนำเข้าตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรม อันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ตลอดทั้งการผลิต และการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มโรงสี กลุ่มหัตถกรรม เป็นต้น

๓. สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งอนุรักษ์ การพัฒนา และใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ มีผลงานโดดเด่นในเรื่องต่อไปนี้

๕.๑ ด้านจิตรกรรม คือ การวาดภาพฝาผนัง การเขียนภาพลงผ้า หน้าผา การสักกาย ฯลฯ

๕.๒ ด้านประติมากรรม คือ ผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์และมีฝีมือในการปั้น แกะสลัก การหล่อ เช่น หล่อพระพุทธรูป ปั้นโอ่ง สลักสวดลาย ประดับต้นเทียน สิ่งก่อสร้าง ฯลฯ

๕.๓ ด้านสถาปัตยกรรม คือ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์เรื่องการก่อสร้างอาคาร บ้านเรือน โบสถ์ ศาลา ศาลพระภูมิ ฯลฯ

๕.๔ ด้านหัตถกรรม (งานช่างฝีมือ) คือผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีผลงานในสิ่งที่ทำมือ เช่น เครื่องจักสานต่าง ๆ

๕.๕ ด้านงานประดิษฐ์ คือ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ด้านการจัดทำผลงาน เลียนแบบ
ธรรมชาติ เช่น การประดิษฐ์ดอกไม้ บายศรี การแต่งลวดลายบนแผ่นผ้า ฯลฯ

๕.๖ ด้านดนตรี นาฏศิลป์และการเล่นพื้นบ้าน คือ ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์
ด้านการเล่นดนตรี การขับลำ การฟ้อนรำ การคิดวิธีการเล่นพื้นบ้าน มโนราห์ หนังตะลุง

๖. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ผู้มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ในการแต่ง
วรรณกรรมพื้นบ้าน การคิดประดิษฐ์อักษรภาษาถิ่น การสืบสานอักษรโบราณ วรรณกรรมท้องถิ่น ฯลฯ

๗. สาขาคหกรรม หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และมีผลงานโดดเด่นในเรื่อง
ต่อไปนี้

๗.๑ ด้านอาหาร เป็นต้นด้ารับการปรุงอาหารที่มีรสชาติอร่อย ให้คุณค่าด้านโภชนาการ ใช้วัสดุที่มี
ราคาไม่แพง วัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่น รู้จักคิด ตัดแปลงสูตรอาหารได้แปลกใหม่ หรือเป็นผู้ที่สืบสานตำรับตำรา
ที่มีอาหารรสเลิศ สามารถผลิตเป็นสินค้าจำหน่ายได้ เช่น การทำปลาร้า การทำส้มหรือแหนม ขนมต่างๆ ฯลฯ

๗.๒ ด้านงานประดิษฐ์เครื่องนุ่งห่ม สามารถทำเป็นอาชีพจำหน่ายได้ สามารถทำเลี้ยงตัวเองและ
ครอบครัวได้ เช่น การทำผ้านวม การตัดเย็บเสื้อผ้า ฯลฯ

๗.๓ ด้านที่อยู่อาศัย สามารถจัดบ้านเรือน บริเวณบ้านให้น่าอยู่ น่าอาศัยตามอัตภาพ ทำให้มีสุขภาพ
อนามัยในการอยู่อาศัย

๘. สาขาสาธารณสุข หมายถึง ผู้มีความรู้ ความสามารถมีประสบการณ์ด้านการใช้ยาสมุนไพร การ
รักษาโรคแผนโบราณ การรักษาสุขภาพอนามัยร่างกาย การสืบสานตำราสมุนไพร หมอนวดแผนโบราณ หมอ
ตำแย ฯลฯ

ภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละภูมิภาค ซึ่งสามารถจำแนกประเภทตาม
ลักษณะได้ ๑๐ ประเภท ดังนี้

๑. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับความเชื่อและศาสนา ภูมิปัญญาประเภทนี้จะมีลักษณะแตกต่างกัน
ไปในแต่ละท้องถิ่น เนื่องจากมีพื้นฐานทางความเชื่อในศาสนาที่แตกต่างกัน สำหรับภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย
ซึ่งเกี่ยวกับความเชื่อในพระพุทธศาสนาเป็นหลักนั้น ได้มีส่วนสร้างสรรค์สังคม โดยการผสมผสานกับความเชื่อ
ดั้งเดิมจนกลายเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับประเพณีและพิธีกรรม เนื่องจากประเพณีและพิธีกรรมเป็นสิ่งที่ดี
งามที่คนไทยในท้องถิ่นสร้างขึ้นมา โดยเฉพาะเป็นการเพิ่มขวัญกำลังใจในสังคม ภูมิปัญญาประเภทนี้จึงมี
ความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในสังคมเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากประเพณีและพิธีกรรมที่สำคัญ ๆ ใน
ประเทศไทยล้วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคมแทบทั้งสิ้น

๓. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับศิลปะพื้นบ้าน เป็นการสร้างสรรค์งานศิลปะประเภทต่าง ๆ โดยการ
นำทรัพยากรที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หลังจากนั้นได้สืบทอดการพัฒนาอย่างไม่ขาดสายกลายเป็น
ศิลปะที่มีลักษณะที่มีคุณค่าเฉพาะถิ่น

๔. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับอาหารและผักพื้นบ้าน นอกจากมนุษย์จะนำอาหารมาบริโภคเพื่อ
ความอยู่รอดแล้ว มนุษย์ยังได้นำเทคนิคการถนอมอาหารและการปรุงอาหารมาใช้เพื่อให้อาหารที่มีมากเกิน
ความต้องการสามารถเก็บไว้บริโภคได้เป็นเวลานาน ซึ่งถือว่าเป็นภูมิปัญญาอีกประเภทหนึ่งที่สำคัญต่อการ
ดำรงชีวิตนอกจากนี้ยังนำผักพื้นบ้านชนิดต่าง ๆ มาบริโภคได้อีกด้วย

๕. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้าน การละเล่นถือว่าเป็นการผ่อนคลาย โดยเฉพาะในวัยเด็กซึ่งชอบความสนุกสนานเพลิดเพลิน ภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยส่วนใหญ่จะใช้อุปกรณ์ในการเล่นที่ประดิษฐ์มาจากธรรมชาติ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติและรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมอย่างกลมกลืน

๖. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประเทศไทยมีวัฒนธรรมที่หลากหลาย ซึ่งเกิดจากการสร้างสรรค์ของแต่ละภาค เราสามารถพบหลักฐานจากร่องรอยของศิลปวัฒนธรรมที่ปรากฏกระจายตัวอยู่ทั่วไป เช่น สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเทคนิค ความคิด ความเชื่อของบรรพชนได้เป็นอย่างดี

๗. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน ภูมิปัญญาประเภทนี้ส่วนมากจะแสดงออกถึงความสนุกสนาน และยังเป็นคติสอนใจสำหรับคนในสังคม ซึ่งมีส่วนแตกต่างกันออกไปตามโลกทัศน์ของคนในภาคต่าง ๆ

๘. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับสมุนไพรและตำรายาพื้นบ้าน ภูมิปัญญาประเภทนี้เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ของคนในอดีตและถ่ายทอดให้กับคนรุ่นหลัง ถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะถือว่าเป็นปัจจัยสี่ ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับมนุษย์ หากได้รับการพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยจะเป็นประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคตได้

๙. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับประติมากรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน เทคโนโลยีและสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนไทยในแต่ละภาคนั้น ถือเป็นประติมากรรมและหัตถกรรมชั้นเยี่ยม ซึ่งปัจจุบันยังไม่ได้รับความสนใจในการพัฒนาและส่งเสริมภูมิปัญญาประเภทนี้เท่าที่ควร หากมีการเรียนรู้

๑๐. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เนื่องจากคนไทยมีอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม โดยเฉพาะการทำนา ทำไร่ จึงทำให้เกิดภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมในการดำรงชีวิตเพื่อแก้ปัญหาหรืออ่อนวอนให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ในการเพาะปลูก และเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ดังจะเห็นได้จากพิธีกรรมเกี่ยวกับเกษตรกรรมทั่วทุกภูมิภาค

.....

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

“กะละแม”

นางปรีดา ธารายศ

.....

La'Mare เป็นตราสินค้าของ "ขนมกะละแมสูตรโบราณ น้ำปรีดาคีรีรัฐนิคม"ขนมกะละแม เป็นขนมไทยโบราณพื้นบ้าน ถ่ายทอดสูตรแบบดั้งเดิม กวนจากข้าวเหนียวเม็ดและกรรมวิธีการปรุง รุ่นต่อรุ่น มาตั้งแต่ยุคสมัยอาณาจักรศรีวิชัย จนถึงปัจจุบัน ที่ตั้งกิจการ : ๖๖ หมู่ที่ ๓ ต.บ้านยาง อ.คีรีรัฐนิคม จ.สุราษฎร์ธานี ๘๔๑๘๐ โทร.๐๗๗-๙๖๓-๑๒๓ / ๐๙๘-๐๔๙-๔๑๒๑

>>> คีรีรัฐนิคม ซึ่งสมัยโบราณพื้นที่แห่งนี้เรียกว่า ท่าขนอน.(เมืองท่าเกษเกษิ ของอาณาจักรศรีวิชัย) มีแม่น้ำพุมดวงเป็นแม่น้ำสายหลัก ไหลไปบรรจบกับแม่น้ำตาปี ออกสู่อ่าวบ้านดอน และ อ่าวไทย นับได้ว่าเป็นเมืองท่าที่มีความเจริญรุ่งเรืองมากในอดีต กระทั่งได้มีการยุบรวมเข้ากับเมืองไชยา และ ตั้งเป็นจังหวัดสุราษฎร์ธานีในปัจจุบัน

นางปรีดา ธารายศ ปัจจุบัน อายุ ๗๒ ปี เป็นชาวบ้านอำเภอคีรีรัฐนิคม ยึดอาชีพเป็นเกษตรกร ทำสวนยางพาราและสวนผลไม้ ทำนาปลูกข้าว ใช้ชีวิตวิถีเกษตรกรมาอย่างต่อเนื่อง ช่วยคุณทวด คุณตาคุณยาย ทำขนมกะละแมมาทุกๆ เทศกาลงานบุญ ประกอบกับเมื่อสมรสกับนายจิตร ธารายศ อดีตพนักงานซ่อมบำรุงรางรถไฟ ที่ผันตัวเองออกมาทำเกษตร และ ทำน้ำตาลโตนดขาย พออยู่พอกินตามอัตถภาพ จนกระทั่ง ๓๐ ปีที่แล้ว (ปี พ.ศ. ๒๕๓๑) ต้นตาลแก่ตัวสภาพแวดล้อมเปลี่ยนไป จึงเปลี่ยนจากการทำน้ำตาลโตนด มาเป็นทำขนมกะละแม (ข้าวเหนียวเม็ด) โดยนำเอาสูตรขนมกะละแมที่เคยทำตามๆ กันมาของรุ่นคุณทวด ใช้มะพร้าวจากสวน ใช้น้ำตาลโตนดที่ทำเอง ใช้ข้าวเหนียวที่ปลูกไว้ มาเป็นส่วนประกอบ จนเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในตำบล กระจ่ายไปทั่วอำเภอ ตลอดถึงอำเภอใกล้เคียง กระทั่งเมื่อ ๒ ปี ที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. ๒๕๕๙) ทางพัฒนาชุมชน อำเภอคีรีรัฐนิคม ได้เข้ามาเยี่ยมชมกระบวนการผลิตแบบภูมิปัญญาชาวบ้าน จึงให้การส่งเสริมและแนะนำให้ลงทะเบียนเป็นสินค้า OTOP ของอำเภอคีรีรัฐนิคม

>>> จากการส่งเสริมแนวคิดของภาครัฐ ให้มีการนำเอาภูมิปัญญาชาวบ้านมาสานต่ออนุรักษ์ไว้ให้ลูกหลาน นางปรีดา ธารายศ (น้ำปรีดา) จึงได้เข้าร่วมเป็น OTOP ประจำตำบลบ้านยาง อำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในชื่อ "กะละแมสูตรโบราณ น้ำปรีดาคีรีรัฐนิคม สุราษฎร์ธานี (La'Mare) เป็นต้นมา

ด้วยความมุ่งมั่นในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการผลิตขนมกะละแม สูตรโบราณต้นตำหรับภาคใต้โบราณไว้ให้ยาวนานที่สุด เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านกรรมวิธีการผลิตแบบดั้งเดิม ตามแบบยุคสมัยอาณาจักรศรีวิชัย (ตามเรื่องเล่าสืบทอดของชาวชุมชน) น้ำปรีดาเล่าให้ฟังว่า "สูตรขนมกะละแม ที่ทำอยู่นี้ เป็นสูตรกะละแมอายุยืน ที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ รุ่นทวด สู่อาย และรุ่นน้ำปรีดา โดยจะทำกันในช่วงงานบุญ งานประเพณี โดยเฉพาะช่วงปากปี (ปีใหม่ไทยโบราณ) และเดือน ๑๐ (รับส่งตายาย)

>>> ด้วยความตั้งใจที่จะอนุรักษ์ขนมชนิดนี้ไว้ในแบบดั้งเดิม รักษารูปแบบวิธีการปรุง โดยแรงงานคนกวนและกวนในกระทะเหล็กใบบัวใบใหญ่ ใช้ความร้อนจากถ่านฟืนเช่นเดิม มีการควบคุมสูตรปริมาณวัตถุดิบการปรุงให้ได้อัตราส่วนผสม และคงไว้ซึ่งกรรมวิธีการกวนในแบบฉบับโบราณ จึงทำให้ขนมกาละแม (ยาหนม) มีรสชาติที่หวานพอดี ขณะรับประทานจะได้กลิ่นหอมจากกะทิและน้ำตาลไหม้ควันไฟจากถ่านฟืน ผสมผสานอย่างลงตัว คงไว้ซึ่งเสน่ห์ความอร่อยแบบดั้งเดิม กลายเป็นขนมไทยโบราณที่ "หาทานยาก" รับประทานครั้งแรก จะรู้สึกได้ถึง "ความอร่อยที่แตกต่าง" ในแบบฉบับขนมไทยโบราณ

จากการค้นคว้าล่าสุด ได้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า "กาละแม สูตรข้าวเหนียวเม็ด" ที่เราเรียกว่า สูตรโบราณนี้ สูตรดังกล่าว ของอำเภอศีร์ษะรินทร์ จะมีลักษณะสีน้ำตาลปนดำ มีกลิ่นหอมควันไฟจากฟืน และน้ำตาลไหม้ (คล้ายคาราเมล + การอบน้ำอบไทย) รสหวาน มันกะทิ สูตรดังกล่าวท่านพุทธทาส ภิกขุสวนโมกข์พลาราม เคยกล่าวไว้ว่า "น่าจะเป็นขนมที่ได้รับอิทธิพลมาจากฝรั่งเศษผสมผสานกับมลายูในยุคศรีวิชัย ซึ่งศรีรัฐนิคมเดิม เป็นเมืองท่าเก็บภาษีของอาณาจักรดังกล่าว มีชื่อเรียกเดิมว่า "ท่าขนอน" แล้วขึ้นกับเมืองไชยา ในอาณาจักรศรีวิชัย

กาละแม หรือ กะละแม เป็นขนมไทยโบราณ นิยมทำเป็นขนมมงคล ในพิธีกรรมทางศาสนาสำคัญ และช่วงเวลาพิเศษ เช่น งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ งานฉลองสมโภชน์ งานบุญเดือน ๑๐ งานฉลองปากปี (ปีใหม่ไทย) ฯ

น้ำปรีดา ธารายศ เดิมทีทำอาชีพผลิตน้ำตาลโตนด แต่ต่อมาต้นโตนดแก่ตัวตายไป จึงเปลี่ยนมาทำขนมกาละแมเป็นอาชีพเสริม ต่อมาได้รับการส่งเสริมจากพัฒนาชุมชน ให้ทำจำหน่ายมากขึ้นเรื่อยๆ

กอร์ปกับในปัจจุบัน ด้วยเทคนิคการถนอมอาหาร + กรรมวิธีการผลิตแบบดั้งเดิม สามารถจัดเก็บขนมกาละแม ในอุณหภูมิปกติ ได้นานถึง ๑๕-๒๐ วัน (สภาพขนมยังปกติ)

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

“กะละแม”

นางปรีดา ธารายศ

KALAMARE
KALAMARE
โทร 077-963-123

098-049-4121
062-225-6810
Line ID : @lamarefood

กะ'ลามาเร
OTOP
นางปรีดา กะละแม
สูตรโบราณ แบบดั้งเดิม ภาคใต้
อ.ศรีรัฐนิคม จ.สุราษฎร์ธานี

ภูมิปัญญาท้องถิ่น
กลุ่มเกษตรเพื่อสิ่งแวดล้อม
นายจำนงค์ ประวิทย์

ชื่อ-สกุล นายจำนงค์ ประวิทย์

ที่อยู่ ๒๓/๑ ม.๒ ตำบลบ้านยาง อำเภอศีร์ษะรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๑๘๐

โทรศัพท์ ๐๘-๔๗๗๒-๔๗๕๙, ๐๘-๔๘๗๑-๙๖๔๖

ประวัติความเป็นมา

เมื่อปี ๒๕๓๐ ได้ต่อสู้คัดค้านเคลื่อนไหวก่อสร้างเขื่อนแก่งกรุงลุ่มน้ำคลองยัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี หลังจากนั้น ได้จัดตั้งชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลุ่มน้ำคลองยันและศึกษาดูงานเสริมสร้างศักยภาพ ขององค์กรชาวบ้านในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ต่อมาปี ๒๕๓๖ ได้ปรับเปลี่ยนจากชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาเป็นกลุ่มอาสาพัฒนาชนบท มี ภารกิจคือ งานอนุรักษ์ฯ ศึกษาเรียนรู้ ขยายผลพัฒนาสาธารณะส่งเสริมสืบทอดวัฒนธรรมประเพณี ท้องถิ่น ต่อจากนั้นได้เปลี่ยนเป็นกลุ่มเกษตรเพื่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และวิถีชีวิต และ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ รวบรวมข้อมูล และครุภูมิปัญญาท้องถิ่น และจัดกิจกรรมออมทรัพย์ ธนาคารหมู่บ้าน เกษตรเพื่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ศูนย์ฯได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๑

ความชำนาญพิเศษ

ด้านการทำเกษตรผสมผสาน และการก่อตั้งกองทุนธนาคารหมู่บ้านเพื่อการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ กองทุนผู้เช่ารถ และกองทุนสวัสดิการเพื่อนช่วยเพื่อน

ประสบการณ์

นายจำนงค์ ประวิทย์ ได้ผ่านการอบรมและศึกษาดูงานที่เกี่ยวกับการเกษตร เช่น เกษตร ทางเลือก เกษตรอินทรีย์ เป็นต้น และได้เป็นผู้นำในการต่อสู้เรียกร้องความเป็นธรรมให้ชุมชน ปัจจุบันเป็น กรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อยู่ ดี มีสุข ระดับอำเภอ และจังหวัด และเป็นประธานกลุ่มเกษตรเพื่อ สิ่งแวดล้อม หมู่ ๒ ตำบลบ้านยาง อำเภอศีร์ษะรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รางวัลเชิดชูเกียรติที่เคยได้รับ

- ปี ๒๕๕๐ รางวัลอนุสรณ์สงขลานครินทร์ “ ผู้ทำประโยชน์ให้ภาคใต้ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ”
- ปี ๒๕๕๐ เกียรติบัตรได้เข้าร่วมเสนอความคิดเห็นในการทำรัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ.๒๕๕๐)
- ปี ๒๕๕๖ สัมฤทธิ์บัตร การฝึกอบรมตามโครงการเสริมสร้างความพร้อม แก่ชุมชนท้องถิ่น หลักสูตร กระบวนการเสริมสร้างผู้นำนักประชาธิปไตยแบบการมีส่วนร่วม
- ปี ๒๕๕๒ ประกาศนียบัตรการอบรมหลักสูตร ผู้นำบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านสิ่งแวดล้อม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ปริญญาเอกกิตติมศักดิ์และศิลปอาจารย์เกียรติยศ มหาวิทยาลัยชุมชนพิษณุโลก
- ประกาศเกียรติคุณประเภทบุคคล “ รางวัลลูกโลกสีเขียว ” ครั้งที่ ๗ ผู้สร้างสรรค์ผลงานอนุรักษ์ธรรมชาติ ป่าและน้ำ
- ประกาศนียบัตรผ่านการอบรมหลักสูตร การเมืองระดับผู้ปฏิบัติ รุ่นที่ ๑๗ จากค่าย ๔๒๑

ภูมิปัญญาท้องถิ่น
กลุ่มเกษตรกรเพื่อสิ่งแวดล้อม
นายจำนงค์ ประวิทย์

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผ้ามัดย้อม

นางเยาวลักษณ์ หมวดยอด

ผ้ามัดย้อมบ้านเขาวง

ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๕ หมู่ที่ ๙ ต.บ้านยาง อ.คีรีรัฐนิคม จ.สุราษฎร์ธานี เป็นวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการจดทะเบียน จากสำนักงานเกษตรอำเภอคีรีรัฐนิคม เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙ มีคณะกรรมการ ๕ คน สมาชิก ๓๐ คนซึ่งเป็นประชาชนในหมู่ ๙ ทั้งหมด ประธานคณะกรรมการได้แก่ นางเยาวลักษณ์ หมวดยอด สาเหตุที่เรียกผ้ามัดย้อม ก็คือจะนำผ้าดิบมามัดเป็นลวดลายต่าง ๆ โดยจะย้อมจากสีที่สกัดมาจากธรรมชาติ ได้แก่ เปลือกมังคุด เปลือกสะตอ จากใบไม้ เช่นใบมังคุด จากเปลือกไม้ เช่น ไม้ขนุน ไม้หลุมพอ แก่นขี้เหล็ก และจากดินแดง เป็นต้น สมาชิกจะมาร่วมกันทำเมื่อมีใบสั่งซื้อที่ศาลาหมู่บ้านนำเงินเข้ากลุ่มและจะแบ่งปันให้สมาชิกในลักษณะเงินปันผลในทศวรรษที่ผลิตได้แก่ ผ้าปูโต๊ะ กระเป๋า ผ้าพันคอ ผ้าพัน เสื้อสำเร็จรูป ซึ่งราคาก็จะแตกต่างกันตามชนิดของผลิตภัณฑ์ เสื้อสำเร็จรูป ราคาอยู่ที่ ๒๐๐ - ๔๐๐ บาท กระเป๋า ราคา ๒๐ - ๒๐๐ บาท ผ้าพันคอ ๘๐ - ๑๕๐ บาท ผ้าปูโต๊ะ ๑๕๐ - ๒๐๐ บาท คณะกรรมการฯ ของกลุ่มได้รับการฝึกฝนอบรมจากอุตสาหกรรมจังหวัด และพัฒนาลวดลาย ความสวยงามของลายผ้ามาโดยตลอด สนใจสั่งซื้อได้ที่ ๐๘๐-๑๔๓๐๑๑๘

ประวัติความเป็นมา/ทุนทางวัฒนธรรม ผ้ามัดย้อม เกิดจากการนำ "คราม" สีจากพืชจากธรรมชาติ โดยภูมิปัญญาชาวบ้าน นำมาผ่านการบีบ ผ่านการคั้น ผ่านความตั้งใจ ผ่านการนวด ความทุ่มเท การเรียนรู้ ใส่ความคิด ความสร้างสรรค์ เกรงว่าภูมิปัญญา กำลังจะหายไป จึงได้มีการอนุรักษ์ด้วยการทำผ้ามัดย้อม โดยใช้ครามเป็นวัสดุในการทำสีผ้า จุดเด่นของผลิตภัณฑ์มีลวดลายผ้าที่หลากหลาย

องค์ประกอบที่ใช้ในการผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย สีธรรมชาติได้จากต้นไม้นี้ ได้แก่ ราก แก่น เปลือก ต้น ผล ดอก เมล็ด ใบ เป็นต้น หรือสีที่ได้จากการสกัด ซึ่งต้นไม้นี้แต่ละชนิดให้โทนสีต่างกัน ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของต้นไม้นั้น ๆ ๒) ผ้าฝ้ายหรือผ้าทอธรรมชาติ ขนาดตามต้องการ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการใช้ ๓) ตัวทำปฏิกิริยา คือ วัตถุที่จะมาช่วยเพิ่มและเปลี่ยนสีสันทให้สีที่หลากหลายขึ้น จากเดิม ๔) หม้อ เตา ๕) เชือก

ขั้นตอนการผลิต

๑. เตรียมวัตถุดิบให้สี เช่น ใบไม้ ดอกไม้ เปลือกไม้ กิ่ง ก้านใบ แก่นใบ ผลไม้ รากไม้ ที่ให้โทนสีที่ต้องการมาจำนวนพอประมาณ ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับน้ำ หม้อที่ใช้ต้ม และจำนวนผ้าที่ต้องการย้อมด้วย นำวัตถุดิบดังกล่าวมาหั่นเล็กๆ ขนาดพอเหมาะกับภาชนะต้ม

๒. เตาขนาดใหญ่ หรือก้อนเล้าที่สูงเล็กน้อยเพื่อตั้งหม้อต้มน้ำ พร้อมกับถ่านหรือฟืนที่จะก่อไฟ

๓. ผ้าฝ้ายขนาดตามต้องการ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการใช้

๔. หนังกาย เชือก ฟาง หรือ เข็มกับด้าย เพื่อเอาไว้มัดลวดลาย

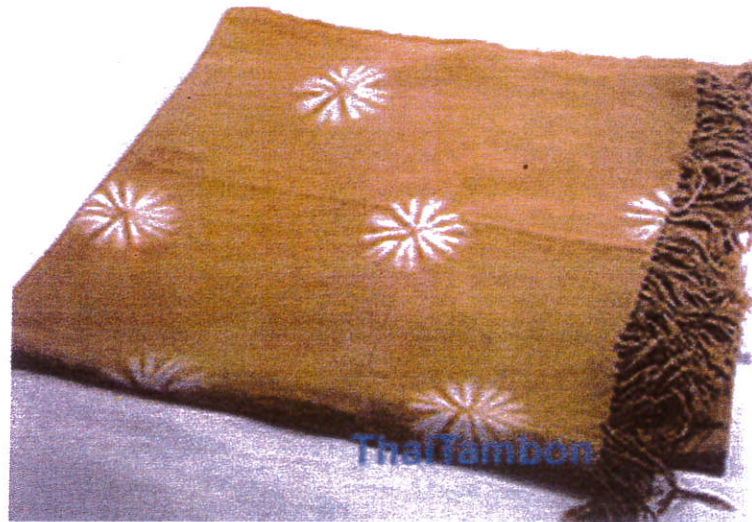
๕. บีบ กะละมังหรือหม้อขนาดใหญ่เพื่อเอาไว้ต้มสีย้อมผ้าจากธรรมชาติ

๖. ถูผ้า หรือ ตาข่าย สำหรับใส่หรือห่อวัตถุดิบที่ให้สี เพื่อป้องกันไม่ให้เศษไม้ กระจายไปติดกับผ้าที่เราจะย้อม

๗. ไม้ไผ่ผ่าซีกแบนเรียบ ไม้ไผ่ครก ก้อนหิน หรือวัตถุขนาดต่างๆ เพื่อเอาไว้ทำเป็นแม่แบบกดทับผ้า เพื่อให้เกิดลายตามจินตนาการ

๘. เกลือ เอาใส่ในหม้อต้มน้ำเพื่อให้สีติดทนนานขึ้น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ผ้ามัดย้อม
นางเยาวลักษณ์ ทมวดยอด

ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ลูกประคบสมุนไพร
นางโสภา พึ่งทรัพย์

ประวัติความเป็นมา

เนื่องด้วยการแพทย์แผนไทย การใช้สมุนไพรในการดูแลสุขภาพ ซึ่งบรรพบุรุษชาวไทยได้ใช้สืบทอดกันมาช้านานนับ ตั้งแต่สมัยพุทธกาลโดยหมอชิวโกมารภักดิ์ และทางองค์การอนามัยโลก ได้สำรวจพบว่าเมืองไทยของเราอุดมไปด้วยพืชสมุนไพรกว่าสามหมื่นชนิด และได้นำพืชสมุนไพรของเราไปวิจัยทางด้านเภสัชวิทยา และนำไปสกัดเป็นยาส่งไปขายทั่วโลกและขายในราคาที่แพงมาก พืชสมุนไพรหลายชนิดถูกนำไปจัดสิทธิบัตร ดังนั้นจึงถึงเวลาแล้วที่คนไทยทุกคนต้องหวงแหนทรัพยากรอันทรงคุณค่าของเรารวมกัน สืบสานการแพทย์แผนไทย โดยนำสมุนไพรพื้นบ้านที่มีอยู่ผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสมุนไพรซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ ซึ่งมีความรู้เรื่องการวดแผนโบราณ และการรำเรียนมา โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลบ้านยาง พบว่าชาวบ้านทำงานหนักแล้วเกิดอาการปวดเมื่อย สืบเนื่องจากมีความรู้พื้นฐานการนวดและเรื่องสมุนไพร จึงนำมาทำลูกประคบเพื่อบรรเทาอาการปวดเมื่อย ซึ่งเป็นการรักษาพยาบาลในเบื้องต้นได้ เป็นการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน สมุนไพรพื้นบ้าน หาได้ไม่ยากนักในหมู่บ้าน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการรักษาโรคมาทำเป็นลูกประคบ เพื่อสะดวกในการใช้ สำหรับบรรเทาอาการปวดเมื่อยคลายความแข็งแรงของกล้ามเนื้อช่วยให้เส้นเอ็นที่ตึงแข็ง อ่อนตัวลง ช่วยระบบการไหลเวียนของโลหิต

• อัตลักษณ์(เอกลักษณ์)/จุดเด่นของผลิตภัณฑ์

๑. กลิ่นในขณะที่ประคบจะมีกลิ่นหอมของสมุนไพร
๒. มีกลิ่นสมุนไพรมากมายเมื่อหีบขึ้นมาก็ได้กลิ่นหอมชวนนวดประคบ ให้ความผ่อนคลายเพราะในลูกประคบมีสมุนไพรมากมาย
๓. เป็นผลิตภัณฑ์ที่มี คุณภาพมีเอกลักษณ์ความเป็นไทย แสดงให้เห็นถึงการใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการใช้สมุนไพร ราคาไม่แพง
๔. ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากสมุนไพร มาใช้เป็นเครื่องใช้ในครัวเรือน เช่น น้ำยาล้างจาก ยาหม่อง เป็นต้น

เทคนิค/เคล็ดลับในการผลิต

ลูกประคบสมุนไพรสดที่มีสรรพคุณรักษาโรคได้ดีและซึมสู่ผิวหนังได้ดีกว่าลูกประคบสมุนไพรแห้ง และการใช้ลูกประคบต้องควบคุมการนวดแผนไทยก่อนถึงจะทำการประคบสมุนไพร

ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ลูกประคบสมุนไพร
นางโสภา พึ่งทรัพย์

ภูมิปัญญาท้องถิ่น
การปลูกผักปลอดสารพิษ
นางปรารถนา จันทระ

การปลูกผักปลอดสารพิษ

พืชผักเป็นพืชอาหารที่คนไทยนิยมนำมาใช้รับประทานกันมากเนื่องจากมีคุณค่าทางอาหารทั้ง วิตามิน และแร่ธาตุต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายสูง แต่ค่านิยมในการบริโภคผักนั้น มักจะเลือก บริโภคผักที่สวยงามไม่มีร่องรอยการทำลายของหนอนและแมลงศัตรูพืช จึงทำให้เกษตรกรที่ปลูกผัก จะต้องใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืชในปริมาณที่มาก เพื่อให้ได้ผักที่สวยงามตามความต้องการของตลาด เมื่อผู้ซื้อนำมาบริโภคแล้วอาจได้รับอันตรายจากสารพิษที่ตกค้างอยู่ในผักผักนั้นได้ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวเกษตรกรจึงควรหันมา ทำการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ โดยนำเอาวิธีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชหลายวิธีมาประยุกต์ใช้ร่วมกัน เป็นการทดแทนหรือลดปริมาณการใช้ สารเคมีให้น้อยลง เพื่อความปลอดภัยของเกษตรกร ผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม ความหมายของผักปลอดภัยจากสารพิษ ผักปลอดภัยจากสารพิษ หมายถึง ผลผลิตพืชผักที่ไม่มีสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชตกค้างอยู่ หรือมีตกค้างอยู่ไม่เกินระดับมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ ในประกาศกระทรวง สาธารณสุข ฉบับที่ ๑๖๓ พ.ศ. ๒๕๓๘ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๓๘ เรื่อง อาหารที่มีสารพิษตกค้าง

ข้อดีของการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

๑. ทำให้ได้พืชผักที่มีคุณภาพ ไม่มีสารพิษตกค้าง เกิดความปลอดภัยแก่ผู้บริโภค
๒. ช่วยให้เกษตรกรผู้ปลูกผักมีสุขภาพอนามัยดีขึ้นเนื่องจากไม่มีการฉีดพ่นสารเคมีป้องกัน และกำจัดศัตรูพืช ทำให้เกษตรกรปลอดภัยจากสารพิษเหล่านี้ด้วย
๓. ลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรด้านค่าใช้จ่ายในการซื้อสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช
๔. ลดปริมาณการนำเข้าสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช
๕. เกษตรกรจะมีรายได้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากผลผลิตที่ได้มีคุณภาพ ทำให้สามารถขายผลผลิตได้ในราคาสูงขึ้น
๖. ลดปริมาณสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชที่จะปนเปื้อนเข้าไปในอากาศและน้ำ ซึ่งเป็น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและลดมลพิษของสิ่งแวดล้อมได้ทางหนึ่ง

ภูมิปัญญาท้องถิ่น
การปลูกผักปลอดสารพิษ
นางปราถนา จันทร์ณะ

หน้าแรก

ข่าว

กิจกรรม

สินค้าชุมชน

กระต๊อผลงาน

ติดต่อ-สอบถาม

อบต.บ้านยาง

ข่าวประชาสัมพันธ์

วันที่

16/08/2021

ถึงวันที่

16/08/2021

หน้าแรก

กรุณาเลือกวันที่หรือพิมพ์คำค้นหาเพื่อดูข้อมูล

ลำดับ	รายชื่อ	หน้า	เผยแพร่
21	รายงานการประเมินผลความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง ประจำปี 2563	131	30 ธ.ค. 2563
22	เรื่อง แจ้างจัดกิจกรรมโครงการวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2564	128	23 ธ.ค. 2563
23	ประกาศรับสมัครบุคคลตำแหน่งพนักงานผลิตน้ำประปา	149	23 ธ.ค. 2563
24	กิจกรรมแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารงานและร่วมปฏิญาณตนแสดงเจตนาสมัครร่วมต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (Zero Tolerance)	125	09 ธ.ค. 2563
25	ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น	139	18 พ.ย. 2563
26	ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง	144	13 พ.ย. 2563
27	ขอประชาสัมพันธ์รับสมัครเลือกตั้ง วันเลือกตั้งสมาชิกสภา อบจ.สุราษฎร์ธานีและนายก อบจ.สุราษฎร์ธานี	132	05 พ.ย. 2563
28	แผนงานการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด	128	04 พ.ย. 2563
29	ประกาศผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี	140	02 พ.ย. 2563
30	ประกาศผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี	127	02 พ.ย. 2563
31	รายงานสถิติการให้บริการประชาชนของ อบต.บ้านยาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563	128	30 ก.ย. 2563
32	รายงานผลการดำเนินโครงการ/มาตรการ/กิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการการป้องกันการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563	131	30 ก.ย. 2563
33	รายงานสถิติผู้รับบริการศูนย์ข้อมูลข่าวสาร อบต.บ้านยาง ปรงบประมาณ 2563	128	30 ก.ย. 2563
34	สรุปผลการดำเนินงานรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ อบต.บ้านยาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563 รอบ 6 เดือน (1 เมษายน 2563 - 30 กันยายน 2563)	129	30 ก.ย. 2563
35	ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง	143	01 ก.ย. 2563
36	ประกาศรายชื่อผู้ผ่านคัดเลือกเพื่อเป็นอาสาสมัครอาสารับรางวัลท้องถิ่น	147	14 ส.ค. 2563
37	ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้ารับการสอบคัดเลือก	141	11 ส.ค. 2563
38	รับสมัครและคัดเลือกอาสาสมัครรับรางวัลท้องถิ่น และผู้ดูแลผู้สูงที่มีภาวะพึ่งพิง	144	07 ส.ค. 2563
39	ประกาศสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง	129	02 มิ.ย. 2563
40	ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	3	30 เม.ย. 2563